

Kaupunkikehityslautakunta

§ 16

20.06.2017

Lausunto valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevasta luonnoksesta

1305/03.00.00.00/2017

Kaupunkikehityslautakunta § 16

Valmistelija: Kaupunginarkkitehti Jarmo Heimo, jarmo.heimosalo.fi,
027785100

Ympäristöministeriö on pyytänyt Salon kaupungilta lausuntoa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevasta päätösluonnoksesta 30.6.2017 mennessä. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteiden tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioiminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Uudistuvien tavoitteiden on tarkoitus korvata valtioneuvoston 30.11.2000 tekemä ja 13.11.2008 tarkistama päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Luonnos on valmisteltu maankäyttö- ja rakennuslain toimivuusarvioinnin ja hallitusohjelman linjausten mukaisesti niin, että tavoitteet koskevat nykyistä rajatummin keskeisimpiä valtakunnallisia näkökohtia. Valmistelua on ohjannut yhteistyöryhmä, jossa ovat olleet edustettuina ministeriöt, maakuntien liitot, Suomen Kuntaliitto ja ELY-keskukset. Lisätietoja on saatavissa seuraavista linkeistä: www.ym.fi/lausuntopyynnot ja www.ym.fi/vat-uudistus.

Salon kaupunki toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistaminen ja ajantasaistaminen on hyvin perusteltua ottaen huomioon yhteiskunnassa, teknologioissa ja taloudessa tapahtuvat muutokset. Tavoitteiden selkeyttäminen ja määrän supistaminen helpottavat tavoitteiden ymmärtämistä ja soveltamista käytäntöön.

Tavoitteiden perusteluissa on kaupungin näkemyksen mukaan korostettu aivan oikein tarvetta alueiden tasapainoiseen ja alueiden omista vahvuuksista ja kehitysedellytyksistä lähtevään suunnitteluun. Verkostomainen, erikokoiset taajamat ja niitä ympäröivät maaseutualueet yhdistävä yhdyskuntarakenne tukee parhaiten koko maan taloudellista kehitystä ja luo parhaat edellytykset ihmisten tarpeiden mukaisille, hyvälle asuin- ja työympäristöille.

Tavoiteluonnos kattaa pääosin hyvin Salon kaupungin tärkeinä pitävät asiat. Kaupunki haluaa kuitenkin tuoda esille seuraavat ehdotukset otettavaksi huomioon luonnoksen viimeistelyssä:

1. Tavoiteluonnoksessa tulee hyvin esille mm. ilmaston muutoksen luomat paineet yhdyskuntien kehittämiseen. Sen sijaan vähälle huomiolle ovat jääneet teknologian kehityksen tuottamat radikaalit muutosnäkymät yhdyskuntien toimintaan, vaikka digitaalisuuden merkitystä joissain kohden

tuodaankin esille. Teknologioiden kehitys muuttaa mm. liikkumisjärjestelmät ja tuottaa uusia liikennevälineitä ja -muotoja sähköpyöristä Hyperloop-järjestelmään asti. Palvelut ja työ voidaan tuottaa yhä useammin aina siellä, missä ihminen kulloinkin on, eikä erillisiä kaupan tai teollisuuden alueita välttämättä enää ehkä tarvitse varata erikseen samassa määrin kuin nykyisin tehdään. Kuljetuslogistiikka muuttuu ja palvelut siirtyvät yhä enemmän sähköisiin verkkoihin. Energiatuotanto, tavaratuotanto ja elintarviketuotanto voidaan ehkä jo lähivuosina toteuttaa hyvin hajautetusti ja paikallisesti. Tällöin massiivisen infrastruktuurin ja keskitettyjen laitosten tarve saattaa vähetä todella merkittävästi. Ainakin tausta- ja perusteluteksteissä tulisi todeta automaation, robotiikan, keinoälyn, 3D-tulostuksen ja "lisätyn todellisuuden" (virtuaalimaailma) vaikuttavan suuresti lähivuosina sekä ihmistyön sisältöihin, palvelujen tarjontatapoihin, kaupankäyntiin ja logistiikkaan, tavaratuotantoon sekä liikkumistapoihin ja -välineisiin. Suomen tulisi edistää näiden uusien teknologioiden tutkimista, kokeilua ja käyttöönottoa myös alueiden käytön tasolla ja yhdyskuntien suunnittelussa.

2. Tavoitteet on laadittu koskemaan kaikkia kansalaisia homogeenisena joukkona ilman, että eri kansalaisryhmien erityistarpeet olisi tunnistettu. Tosiasiassa fyysistä ympäristöä koskevat tarpeet vaihtelevat merkittävästi eri väestöryhmien välillä. Alueiden kehittämisellä vaikutetaan ratkaisevasti siihen, miten erilaiset väestöryhmät voivat elää ja toimia rakennetussa ympäristössä. Selkeänä, julkilausuttuna valtakunnallisena tavoitteena tulisi olla suunnittelun, rakentamisen ja alueiden käytön ohjaaminen niin, että ympäristöstä muodostuisi myös lasten, nuorten, vanhusten ja eri tavoin vammautuneiden ihmisten kannalta toimiva, viihtyisä ja turvallinen. Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset eivät ole olleet tältä osin riittäviä.

3. Alueidenkäytön suunnittelussa yhteisenä tavoitteena tulisi myös olla mm. maahanmuuttoon helposti liittyvän alueellisen eriytymisen vähentäminen. Maamme väestönkasvusta suurin osa muodostuu maahanmuutosta, ja sen merkitys tulee edelleen kasvamaan. Vaarana on eri kulttuureista tulevien asukkaiden eriytyminen omille asuinalueilleen. Tällaisella alueellisella segregaatiolla on paljon haitallisia sosiaalisia ja yhteiskunnallisia seurauksia, joita tulee aktiivisesti ja ennakoivasti torjua.

Kaupunkikehitysjohtaja:

Salon kaupunkikehityslautakunta päättää hyväksyä edellä esitetyn lausunnon koskien luonnosta valtakunnallisiksi alueidenkäytön tavoitteiksi.

Päätös:

Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunkikehityslautakunta

§ 16

20.06.2017

Otteen oikeaksi todistaa, Salossa 27.6.2017

Anita Linnakoski
Toimistosihteeri

Jakelu

Ympäristöministeriö
Turunen Timo